

مسلمانان و مسیحیان: اتحاد در مقابل اعتیاد به الکل در روسیه

مساله نوشیدنی های الکلی و خارج شدن از حالت طبیعی چندین دهه است که به یکی از مشکلات بزرگ روسیه تبدیل شده. هر سال صدها نفر در اثر مصرف الکل از بین می روند. سالانه ۳۵ هزار نفر از مردم روسیه به خاطر مسمومیت های ناشی از الکل و جایگزین های آن می میرند. بدتر از مرگ، بیماری هایی است که در اثر مصرف بیش از اندازه الکل گریبانگیر انسان می شود. به گفته دانشمندان، حدود نیمی از مردم به خاطر بیماری های قلبی - عروقی ناشی از مصرف بیش از اندازه الکل می میرند. کارشناسان همچنین خاطر نشان می کنند که اعتیاد به الکل منجر به بیماری های مختلف، پایین آمدن اصول اخلاقی و وجدان در افراد می شود. مبارزه با این ماده مضر باید به کمک تمام شهروندان روسیه انجام گیرد. مردم خود نقش مهمی در این مبارزه دارند. آنها باید به سنت های دینی روسیه که اسلام و مسیحیت می باشد، توجه بیشتری کنند.

واضح است که اسلام استفاده از نوشیدنی های الکلی را به طور کل ممنوع کرده است. در قرآن چنین آمده: «بی تردید می خواهد شیطان میان شما دشمنی و کینه افکند در آشامیدن می و (قمار) باختن و باز دارد شما را از یاد کردن خدا و از گذاردن نماز، آیا شما (از این منکرات) باز ایستادگان هستید» (سوره مائده، آیه ۹۱). اهالی مدینه پس از نزول این آیه بلافاصله ظرف های شراب را از سفره های خود به خیابان انداختند. تا چند روز بوی شراب در خیابان های شهر به مشام می رسید. اما به لطف قانون شریعت، که استفاده از الکل را برای مسلمانان ممنوع می کرد، خرید و فروش نوشیدنی های الکلی در کشورهای اسلامی ممنوع شده و مشکل مستی و اعتیاد به الکل از جوامع اسلامی رخت بر برست. در برخی مناطق مسلمانان نشین روسیه نیز تا قرن بیستم میلادی چنین مشکلی وجود نداشت، اما در دوره کنونی این مناطق نیز به جمع سایرین پیوسته و در برخی موارد مشکل حتی حادثر از مناطق مسیحی نشین شده است.

دین مسیحیت برخلاف اسلام، بشر را به طور کامل از مصرف الکل منع نکرده است، اما مستی و لایعقلی و استفاده ی بیش از اندازه ی الکل را شدیداً نفی می کند. کتاب عهد جدید مسیحیان نشان از آن دارد که «افراد مست نمی توانند وارث حکومت خداوند بر زمین باشند (۱. ۱۰:۶). در این کتاب آمده است که مستی و شراب خواری انسان را تا پایین ترین حد اخلاقیات تنزل می دهد. در اینجا جای دارد یک نمونه تاریخی در رابطه با راهب مصری که در مجموعه سنت های مذهبی آمده است را تعریف کنیم. «شیطان راهبی را به شدت تحریک می کند، هنگام عبادت برایش مزاحمت ایجاد کرده و دایم به او می گوید که در عبادت بسیار افراط می کند. نهایتاً شیطان به راهب می گوید: «اگر یکی از این سه گناهی که من می گویم را انجام دهی، من دیگر با تو کاری نخواهم داشت: قتل، زنا و یا مستی». راهب کمی با خود فکر کرد و دید که مستی بر خلاف قتل و زنا، گناه نسبتاً کمتری دارد و نهایتاً موافقت کرد. وقتی به شهر رفت، راه خود را کج کرده به دکان شراب فروشی رفته و تا حد مستی نوشید. در آنجا با زنی بی شرم آشنا شد. زن از او دعوت کرد که به خانه اش برود تا با هم به عشق بازی بپردازند. در خانه ی زن، به ناگاه شوهر وارد شد و به محض دیدن راهب با زن خود، شروع به کتک زدنش کرد. راهب برای دفاع از خود با مرد درگیر شده و او را به قتل می رساند».

این داستان، سخنان علی بن ابوطالب را به زیبایی ترسیم می کند که می گوید: «استفاده از الکل بدتر از دزدی و زنا است، زیرا وقتی انسان زنا می کند، ممکن است گناه دیگری مرتکب نشود، اما کسی که از نوشیدنی الکلی استفاده می کند، به هر گناه دیگری هم ممکن است دست بزند، علاوه بر اینکه، از عبادت نیز غافل خواهد شد».

اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیست، کلیسا تلاش زیادی برای مبارزه با می خواری کرد. در آن زمان فقر تمام جامعه روسیه تزاری را در خود فرو برده بود. کلیسا برنامه های مذهبی برای مقابله با این جریان ترتیب داده بود و انجمن های متعادلی ایجاد کرده بود که اعضایش سوگند یاد کرده بودند هیچگاه لب به الکل نزنند. اسقف گومل میتروفان حتی قصد داشت جلسات سخنرانی برای دور کردن مردم از الکل برپا کند.

در دوره ما، مبارزه با می خواری و مستی همچنان مشکل بزرگ مسیحیت روسیه و مسلمانان باقی مانده است. تلاش های زیادی برای اتخاذ تصمیمات اساسی توسط دولت، سازمان های اجتماعی و دینی صورت گرفته است. قفقاز شمالی برنامه ای تهیه کرده بود با نام «روسیه پیشرو است». رمضان قدیروف از جمله کسانی بود که اقداماتی جدی در مبارزه با الکل پیش گرفت. وی موازین اسلامی را در زندگی مردم جمهوری به اجرا درآورد. سال ۲۰۰۹، در شهرهای جمهوری چین پلاکارد هایی آویزان کرده بودند که بر روی آنها آیات قرآنی و احادیث در رابطه با منع استفاده از نوشیدنی های الکلی خودنمایی می کرد. فروش الکل فقط از هشت تا ده صبح مجاز بود و ماه رمضان و روزهای عزاداری به طور کل ممنوع می شد. البته، جمهوری اینگوش نیز فروش نوشیدنی های الکلی را در ماه مبارک رمضان ممنوع اعلام کرده است. در برخی از روستاهای داغستان، به تصمیم اهالی منطقه، به طور کل نوشیدنی های الکلی فروخته نمی شود. و در برخی از روستاها نیز منع فروش فقط در ماه رمضان است. سیاست های ضد نوشیدنی های الکلی در جمهوری قفقاز شمالی تا حدی است که مسلمانان به شدت نسبت به الکل عکس العمل منفی نشان می دهند و همین جریان نتایج مثبتی را بار آورده: میزان مرگ و میر در این منطقه بسیار پایین است. امامان تاتارستان و سایر مناطق پاولژ با علاقه ای خاص به تجربه قفقاز شمالی نگاه می کنند و از سایر جمهوری های مسلمان نشین هم می خواهند که مشکل خود را با محدود ساختن فروش الکل رفع کنند.

مسیحیان ارتدوکس هم به شدت با الکل مبارزه می کنند: زیرا مستی در وهله اول، یک تراژدی برای تمام روسیه است. پروفوسور ژدانوف، چند سال است که با جلسات سخنرانی بی نظیر خود، در همه جا از مضرات الکل می گوید. به اعتقاد وی، مهم، مبارزه با الکل نیست، بلکه مبارزه برای هوشیاری است. مبارزه برای طرد کردن الکل است. ژدانوف و همفکران وی شیوه های موثری برای مبارزه با الکل در روسیه امروز دارند. این افراد سازمانی با عنوان «اتحادیه مبارزه با هوشیاری مردمی» تاسیس کرده اند که فعالیت های روشنفکرانه ای را در روسیه و کشورهای جامعه مشترک المنافع در پیش گرفته است.

برخی پروژه ها نیز در چهارچوب کلیسای ارتدوکس روسیه توسعه پیدا می کنند. سال ۲۰۰۹، شورای عمومی کلیسای روسیه اقدام به تدوین طرحی با عنوان «کار عمومی» کرد. این طرح طیف گسترده ای از فعالیت های مختلف در زمینه آگاه سازی جامعه و دولت نسبت به اهمیت مساله گرایش به الکل را در نظر گرفته بود.

ما دوست داریم این امیدواری را به خود بدهیم که مسیحیان و مسلمانان تلاش های هماهنگ و متحدی را در مبارزه با الکل و مستی بکار خواهند گرفت. کار مشترک در این حوزه نه تنها به سلامت معنوی و جسمی مردم روسیه کمک می کند، که حتی روابط دوستانه میان نمایندگان ادیان مختلف را نیز در کشور تقویت خواهد کرد.

نویسنده: ایگور بسانوف

سایت تحلیلی خبری "اسلام رو"